

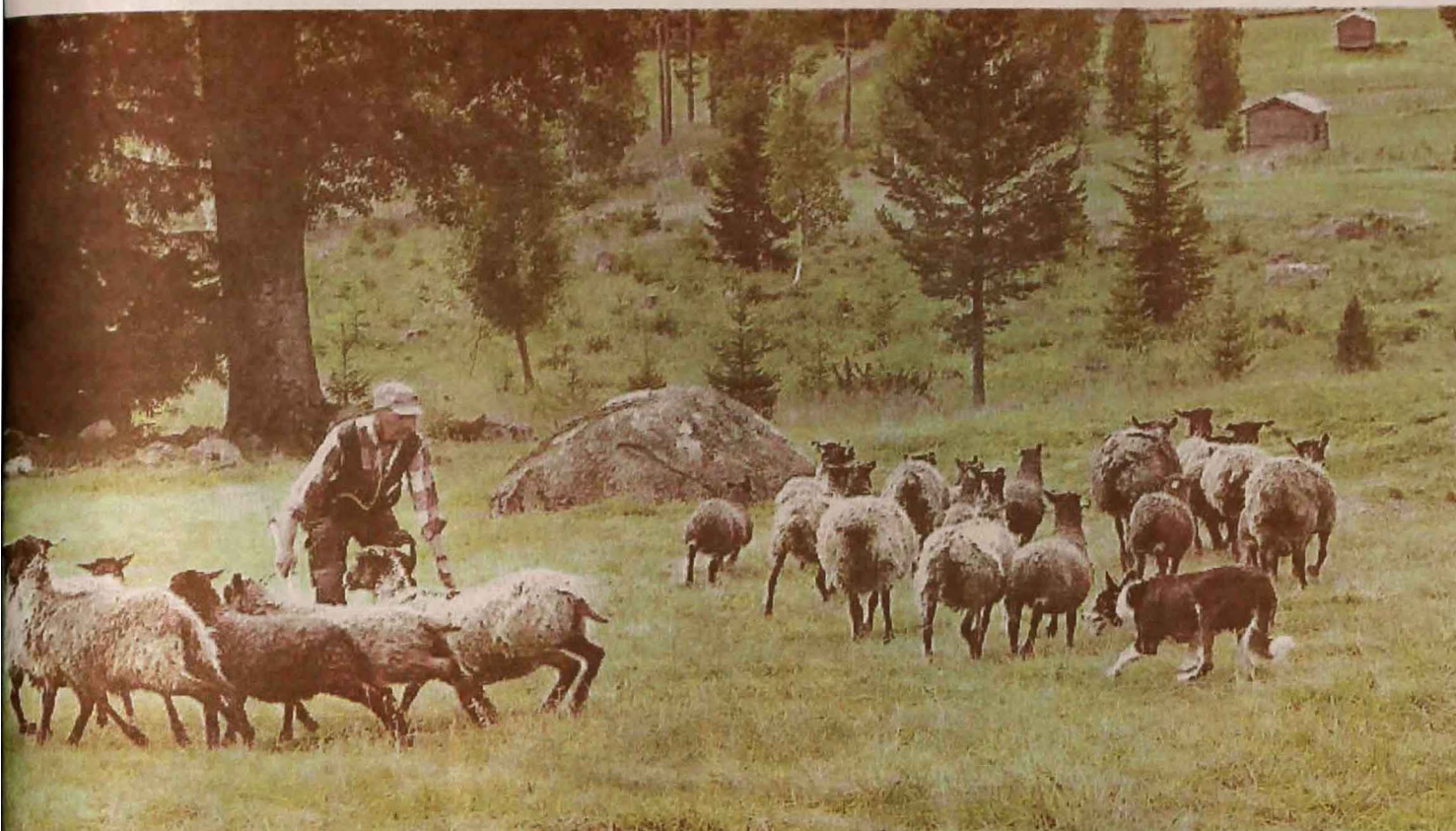
JORDBRUK SLÅR UT FJÄRILAR

Under två decennier har antalet fjärilar i Europa halverats på grund av ett intensivare jordbruk, samtidigt som betesmarker och ångar växer igen. Men utvecklingen kan vändas.

GRAVIDA KAN SKICKAS TILL DANMARK

Platsbrist har gjort att Skånes universitetssjukhus gjort upp med danska sjukhus om att skicka dit gravida för att föda. Detta kan öka risken för spridning av multiresistenta bakterier. Än har ingen åkt.

Ulf Nordebo i full aktion med sina gottlandsfår och en av sina border collies, en vallhund som ursprungligen kommer från gränstrakterna mellan England och Skottland. Foto: KLAS-GÖRAN SANNERMAN

Melie Klerfors och Kerstin Jonsson visade hur man gör får av tovad ull. De kardar, tovar i såpat vatten och bramar sedan ullen till djur.

Gunilla Nyberg stickade ullstrumpor och sockor. Hon gissade på 300 besökare bara första dagen, även från Australien och Norge kom besökare.

Marie Svärd och Britt-Marie Eriksson visade hur man gör en björnmossmatta av en fläta som i detta fall är över två meter. Björnmossmattan låg vid ytterdörren.

Våsbo fäboddar lever upp

DSBYN

Våsbo fäboddar norr om Åsby är en naturskön plats. Kor och får betar i hagarna. Då och då hörs en koskälla i fjärran. Riddarsporren är på väg att blomma över framför fäbodstugan på Hagavallen. I strålände folksken arrangerades Våsbo dagarna och besökarna kom i en strid tröm.

Det ordnades visning av gamla hantverk, vallhundsuppvising med Ulf Nordbo och Olle Berglund,

barnaktiviteter, fäbodcafé och för barnen fanns det även aktiviteter som vävning och tillverkning av tovad ullfår.

- Vi fäbodägare ordnar Våsbo dagarna för vi vill visa upp våra vallar, när vi är här. Vi vill visa hela miljön och vad man gjorde på en fäbodvall förr i tiden. I år är det fjärde året som vi har dessa två dagar och vi utvecklar dem mer och mer, säger Patrik Uhras och fortsätter:

- Djuren är förstås viktiga. Vi tycker det är roligt

att kunna visa vallhundarna och hur de jobbar med att driva in fåren. Det brukar vara ett populärt inslag.

Våsbo fäboddar räknar fyra vallar - Olols, Haga, Skomakra och högst upp Lassas. Den äldsta byggnaden på området finns på Ololsvallen, ett getafäx som är daterat till 1540. Många av de stugor och byggnader som finns i området i dag är från 1850-talet och miljöerna är väl bevarade.

Därför är Våsbo fäboddar numera kulturresevat. Karin Bergwall och

barnbarnet Tim Jansson från Gävle var två av besökarna. Karin vistades på Skomakra-vallen i slutet av 1940- och början av 1950-talet. Hon var där med sin moster Elna. Man kom först med korna från Roteberg, buförde, upp till vallen.

- Det var spännande. Sedan följde vi med korna ut och så låg vi och sov där uppe, säger Karin och nickar mot fäbodstugans låga vindsfönster.

Inne i stugan är väggarna tapetserade med tidnings-sidor och en lek man roade

sig med var att leta mening-ar på väggarna. Någon sade en mening och sedan gällde det för övriga att leta reda på meningen. Det kunde ta sin tid, minns Karin.

- Jag är hit till Våsbo varje år. Jag tycker det är jättefint här. Skomakra var min mormors, säger Karin.

Även en yngre generation kan uppskatta de vackra fäbodmiljöerna i Våsbo. Tim Jansson var fem-sex år när han besökte platsen första gången och är i dag 21 år.

- Det är fantastiskt att man har bevarat vallarna

på detta sätt, säger Tim.

Vid Olols-vallen visade Barbro Lindh hur man gör kråkristvagor.

- De är gjorda av kråkbärris och så binder man dem med björkrot. Man hade dem på fäbodarna och diskade med, säger Barbro. Hon berättar att det var Rönnmyr Beda som lärde henne konsten för många år sedan.

KLAS-GÖRAN SANNERMAN

0271-77 15 11

klas-goran.sannerman@ljusnan.se